

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-18

Diarienummer SFF-2025-00418

Handläggare

Annika Gripencreutz

Telefon: 031-365 08 22

E-post: annika.gripencreutz@stadsfast.goteborg.se

Redovisning av systematiskt brandskyddsarbete 2024

Förslag till beslut

1. Stadsfastighetsnämnden antecknar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Enligt riktlinje för Systematiskt Brandskyddsarbete (SBA) i Göteborgs Stad så ska förvaltningen redovisa SBA för sin nämnd årligen. Nämnden ska ges möjlighet att identifiera hur förvaltningen efterlever lagstiftning och de allmänna råden.

Förvaltningens systematiska brandskyddsarbete bedrivs systematiskt och är till viss del dokumenterat. Det har identifierats brister under året, men även framgångar. Det finns förutsättningar för att säkerställa att SBA-arbetet fortsätter ske enligt framtagna systematik över tid, där redovisningen till nämnd är del i det.

Därmed efterföljs gällande lagstiftning och det arbetssätt som förespråkas i de allmänna råden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen ansvarar, i egenskap av fastighetsägarrepresentant, för det systematiska brandskyddsarbetet i enlighet med lagen om skydd mot olyckor samt stadens riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete. Syftet med redovisningen är att ge insyn i hur arbetet fortskrider och vilka områden som behöver prioriteras. Arbetet kan medföra kostnader, men förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Ärendet

Ärendet är en redovisning till följd av riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete i Göteborgs Stad och omfattar bedrivet systematiskt brandskyddsarbete för 2024.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen ska årligen inför nämnd redovisa det systematiska brandskyddsarbete som bedrivs, enligt Göteborgs stads riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete. Riktlinjen är ett led i efterlevnad av lag om Skydd mot Olyckor och allmänna råd kring systematiskt brandskyddsarbete. Stadens riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete som påvisar behovet av en arbetsmetodik bestående av sju steg (den så kallade 7-stegsmodellen) som innebär ett systematiskt arbete där verksamheter fastställer ansvar och organisation, analyserar, dokumenterar och kontrollerar sitt arbete, utbildar, utvärderar och följer upp.

Redovisningen till nämnden belyser om förvaltningen efterlevt gällande myndighetskrav i enighet med de allmänna råden.

Lag om skydd mot olyckor 2003:778:

2 § Ägaren eller nyttjanderättshavare ska i skäligen omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand vid åtgärder som behövs för att förhindra eller begränsa skador till följd av brand.

Förvaltningens arbete med systematiskt brandskyddsarbete 2024

Förvaltningens systematiska brandskyddsarbete består av ansvar både som fastighetsägare såväl som verksamhetsutövare.

Organisation

Förvaltningens organisation för systematiskt brandskyddsarbete är baserat på ett processbaserat arbetssätt där olika delar i förvaltningen tillsammans ska bidra utifrån sin expertis och uppgift i vardagen till ett sammanhållet systematiskt brandskyddsarbete.

Det finns en förtydligad ansvarsfördelning för SBA-arbetet mellan fastighetsägare och nyttjanderättshavare i form av en gränsdragningslista. Gränsdragningslistan är baserad på den under 2024 rådande krysslistan, vilken är grund för hyresavtalet och finns som en bilaga till förvaltningens anvisning för systematiskt brandskyddsarbete.

Verksamhetsbeskrivning

Stadsfastighetsförvaltningen har i sin anvisning för systematiskt brandskyddsarbete generellt kategoriserat sina fastigheters risk- och verksamhetsnivåer enligt stadens riktlinje.

Hyresgästerna har eget ansvar i frågan.

Byggnads- och tekniskbeskrivning

Fastigheternas byggnadstekniska beskrivningar skiljer sig åt då det genom tiderna varit skillnader i kravställning i BBR. Det finns ett pågående utvecklingsarbete med tekniska beskrivningar, där förvaltningen under 2024 har slutfört arbetet med inventering av brandskyddsritningar från förvaltningens ritningsarkiv. Under arbetet med inventeringen har det löpande beställts brandskyddsritningar som saknats, det återstår ett fåtal brandskyddsritningar som ska beställas under 2025.

Utifrån arbetet med inventeringen av brandskyddsritningar har ett projekt startats för att inventera och åtgärda eventuella brister i brandcellsgränser på 245 objekt. Under 2024 har stadsfastigheter inventerat och åtgärdat brister för ca 1,8 miljoner kronor.

Riskanalys

Verksamheten ska årligen i sitt systematiska arbetsmiljöarbete genomföra riskanalyser och brandrisker ska omfattas av det arbetet. Det är angivet i stadsfastighetsförvaltningens anvisning för systematiskt brandskyddsarbete att varje chef har ansvar för sitt SBA, då det delegeras jäms med arbetsmiljödelegationen. Som fastighetsägare har stadsfastighetsförvaltningen beskrivit hur fastigheterna ska sorteras in i olika risknivåer.

Hyresgästerna har eget ansvar i frågan.

Utbildning och övning

Alla anställda i stadsfastighetsförvaltningen ska genomgå utbildning i allmän brandkunskap minst var tredje år enligt anvisning för systematiskt brandskyddsarbete. Det är ett led i att sörja för att medarbetare har nödvändig kunskap för att minimera risker för brandtillbud och kunna agera vid uppkomna sådana. Stadsfastighetsförvaltningen har under 2024 erbjudit 10 utbildningstillfällen för 260 medarbetare. Anmälningarna till dessa har tagits emot manuellt då plattform för utbildningsanmälan saknas. Förvaltningen har idag över 700 medarbetare och ska således utbilda drygt 230 medarbetare per år för att uppnå målen. Till utbildningstillfällena har 125 medarbetare anmält sig och 103 har genomfört utbildningen. Det medför att anmälningssiffran uppgått till 48% av tillgängliga platser men endast 39,6% har de facto nyttjats. Utbildningstakten kommer inte upp i hälften av förvaltningens fastställda mål.

Stadsfastighetsförvaltningen har en plan för genomförande av utrymningsövningar i sina egna verksamhetslokaler medan hyresgästernas verksamheter har eget ansvar för frågan. I Lillhagsparken ska utrymningsövningar beställas och dokumenteras av lokalsamordnare enligt förvaltningens anvisning för systematiskt brandskyddsarbete. Lokalsamordnaren ska samverka kring övningar i de fastigheter som är inhyrda för förvaltningens verksamhet. Förvaltningen har under 2024 genomfört utrymningsövning i huskropp 5 och 18 på Lillhagsparken, i samverkan med Stadsmiljöförvaltningen, under deras rotationsperiod i Lillhagsparken¹.

Verksamheter ska även tillsätta anläggningsskötare för genomförande av till- och fränkoppling av brandlarm i enighet med gränsdragningen i hyresavtalet.

Stadsfastighetsförvaltningen har erbjudit hyresgästernas verksamheter utbildning i handhavande av den egna brandlarmsanläggningen, medan de själva har ansvaret för att tillse att anläggningsskötare får anläggningsskötarutbildning.

Hyresgästerna har eget ansvar gällande utbildning. Grundskoleförvaltningen konstaterar i sin årsrapport att de inte klarar uppnådda mål gällande utbildningar (vart tredje år) trots att utbildningarna numera finansieras centralt. Förskoleförvaltningen förmedlar att de utbildat 210 SBA-ombud och ansvariga samt hållit 49 utbildningstillfällen för 850 medarbetare i grundläggande brandkunskap. Förvaltningen uppnår således inte heller målen. Äldrevård och omsorgsförvaltningen har utökat det samarbete med

¹ Lillhagsparken 5 och 18 används som evakueringsfastighet av Stadsmiljöförvaltningen och Exploateringsförvaltningen under ombyggnationen av fastigheten Traktören, Köpmansgatan 20. Förvaltningarna har ett rotationsschema för användandet.

räddningstjänsten som påbörjades under föregående år och har under året utfört 127 utbildningstillfällen i allmän brandkunskap, varav huvuddelen på vård och omsorgsboenden. Hos utbildningsförvaltningen har under 2024 ytterligare ca 450 medarbetare genomgått brandutbildning och ca 70 medarbetare genomgått hjärt- och lungräddningsutbildning genom Räddningstjänsten Storgöteborg. Förvaltningen för funktionsstöd har under året tillsatt 10 miljoner i brandskyddshöjande åtgärder som omfattat såväl tekniska lösningar som utbildning. Överlag kan förvaltningen konstatera att hyresgästerna arbetar aktivt med frågan kring utbildning i sina verksamheter.

Egenkontroll

Stadsfastighetsförvaltningen genomför sina egenkontroller som fastighetsägare och dokumenterar dessa vanligen i samband med drifttrondsprotokollen. Det finns en andel fastighetsägare som använder Brandkoll.se för att dokumentera egenkontrollerna. Dessa består framför allt av de fastigheter som tidigare ingått i fastighetskontorets fastighetsbestånd och har i flera fall externa hyresgäster. Brandkoll är då ett verktyg som används även av hyresgästen.

Under året har förvaltningens genomfört SBA-ronder på 957 fastigheter i sitt bestånd. I ett fåtal fastigheter har förvaltningen hittat brister i det byggnadstekniska brandskyddet, vilket förvaltningen beställt åtgärder på. I det nuvarande fastighetssystemets går det dock inte att se när eller om dessa brister är åtgärdade, det kräver manuell uppföljning.

Som verksamhet har förvaltningen anmärkningsvärda brister i egenkontrollen då kontroller varken är genomförda eller dokumenterade. Som skäl anges att det under hösten 2024 har genomförts en omorganiserat arbetet med SBA på avdelningen för Drift och Underhåll och identifierat en kompetensbrist som åtgärdats under senhösten.

Stadsfastighetsförvaltningens hyresgäster erbjuds verktyg i form av en brandskyddspärm, vilken majoriteten använder. Den ligger fri att ladda ner på Digitala Navet för hela staden.

Förskoleförvaltningen har identifierat utmaningar bland annat i att det är skiftande kunskap i hur de dokumenterar digitalt och att det lett till stora variationer i det uppfattade genomförandet i relation till faktiska dokumentationer, vid stickprov. Det påvisar ett behov av att öka kunskapen inom SBA.

Utbildningsförvaltningen anger att egenkontroller och uppföljning av åtgärder sker enligt fastställda rutiner och att verksamheterna är medvetna om sina egna förbättringsområden för att långsiktigt säkerställa ett fullgott brandskyddsarbete.

Äldrevård och omsorgsförvaltningen har under 2024 tagit ett mer samlat grepp kring styrning och ledning av SBA, vilket har varit en framgång. Ansvarsfördelningen och delegering av arbetsuppgifter har blivit väldigt tydlig.

Förvaltningen för funktionsstöd fortsätter sitt arbete mot att få till en digitalisering av sitt SBA-arbete och frekvensen för att dokumentera egenkontrollerna är bättre än föregående år, även om fortfarande 25 procent av dem som svarat på uppföljningen anger att de inte gjort så under året.

Uppföljning

Stadsfastighetsförvaltningen genomför årligen en uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet i sin helhet, inför redovisning till nämnd. I uppföljningen ser förvaltningen inte bara över den egna verksamhetens kännedom utan även samverkan

med hyresgästerna. Uppföljningen mynnar ut i ett antal rekommendationer och är även del i förvaltningens skadeförebyggande arbete.

Uppföljningen omfattar utöver ovan nämnda områden även obefogade brandlarm. Räddningstjänsten har fört fram en kostnad på 5 463 500 kronor för obefogade brandlarm för 2024, till Stadsfastighetsförvaltningen. Endast 8% av utlösta brandlarm har skett av rätt skäl; alltså skarpa larm där larmet har fyllt sin funktion att tidigt detektera en faktisk brand. Större delen av de obefogade brandlarmen är till följd av felaktig hantering hos verksamheter och ska debiteras och återkopplas av dessa. Den vanligaste orsaken till ett obefogat brandlarm är matlagning – vilket av 21 orsaksområden utgör nästan 25% av totalen; 145 larm har utlösts av matlagning.

Räddningstjänsten medger kostnadsreducering av utryckningsavgiften om återkoppling av orsaken till utlöst larm genomförs. Räddningstjänsten har begärt återkoppling på 592 larm och av dessa har återkoppling skett på 460, inom angiven tidsram och med det kunnat erhålla kostnadsreducering. Den reduceringen är inräknad i den totala kostnaden.

Den dödsolycka som skedde 2023 har utretts av förvaltningen ur ett byggnadstekniskt perspektiv och bristerna har åtgärdats under 2024. Räddningstjänsten har rekommenderat en tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor, men ännu inte återkommit i frågan.

Förvaltningens planerade åtgärder för SBA 2025

Förvaltningen behöver fortsätta arbeta med rutiner och instruktioner och med att hitta en likriktning av arbetet utifrån de två tidigare organisationerna (lokalförvaltningen och fastighetskontoret). Redan tidigare år har det lyfts ett behov av att upprätta en tydlig delegering kring brandskyddsarbetet, vilken förslagsvis görs skriftligt. Vid granskning av 2024 års arbete så blir det väldigt tydligt att det behovet är trängande. Redan 2024 lyftes att behovet en plan för åtgärd för ett bättre genomförande och systematik inklusive uppföljning av obligatorisk utbildning för medarbetare. Det behöver avsättas resurser för den personal som ska genomföra och samordna kontrollerna.

Ur ett byggnadstekniskt perspektiv planerar förvaltningen att beställa de brandskyddsritningar som saknas, efter den inventering som slutfördes under föregående år. Projektet för att inventera och åtgärda eventuella brister i brandcellgränser går in i nästa fas, där en egenkontroll av de 245 objekts som gjordes under 2024 och 336 nya objekt kommer inventeras och beställas eventuella åtgärder.

Nytt fastighetssystem ska implementeras under 2025 och uppföljning av de byggnadstekniska kontrollerna kommer att underlättas, då det går att följa upp det systematiska brandskyddsarbetets hela cykel.

Det finns ett uppdrag att se över gränsdragningen för hyresavtalen. I det arbetar förvaltningen även med att förtydliga ansvaret för brandskydd i fastigheter som förvaltas. Den gränsdragningslista som idag finns som bilaga till förvaltningens anvisning för systematiskt brandskyddsarbete kommer därför att bli inaktuell så snart ny modell för hyresavtal finns beslutad och anvisningen kommer således att uppdateras under året.

Utbildningsfrekvensen är konsekvent för låg för att nå målbilden med att all personal ska vara utbildad vart tredje år i allmän brandkunskap. Utbildningsplatserna har funnits tillgängliga men har återigen inte nyttjats i tillräcklig grad. Det behöver tydliggöras att det är ett chefsansvar att tillse att ens medarbetare tar del av utbildning i brandkunskap;

utbildningen är att anse som ett verktyg för att uppnå en säker arbetsmiljö. I budgeten för 2025 finns det nu utrymme för ca 375 utbildningsplatser. Varje chef behöver redovisa hur de uppnår målet årligen (förslagsvis genom det systematiska arbetsmiljöarbetet) och att det kontinuerligt kommer till förvaltningsledningens kännedom.

Förvaltningens bedömning

Det systematiska brandskyddsarbetet som genomförts under 2024 innebär att förvaltningen trots de identifierade bristerna arbetar med en modell som grundar sig i dokumentation och främjar systematik.

Det pågår ett aktivt arbete med konkreta förbättringar. Under förutsättning att den plan som tagits fram för SBA följs så uppnår förvaltningen systematik och följsamhet i enighet med lagstiftning och allmänna råd till fullo och har följt den 7-stegsmodell som staden förordar i riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete. Redovisningen till nämnd är del av modellen för SBA. Det finns förutsättningar för att kunna säkerställa att SBA-arbetet fortsätter att ske enligt framtagna systematik över tid, men det behöver tydliggöras i förvaltningen att det inte råder en frivillighet i målbilderna då de grundar sig i lagstiftning.

Därmed efterföljs gällande lagstiftning och det arbetssätt som förespråkas i de allmänna råden.

Maria Hagberg

Martin Blixt

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör